

Carnet de RUTA

Paisatge amic

No tinc tema, ni propòsit per a trobar-lo. Perquè, davant meu, s'esbatana un paisatge amic? El retrobo enlluernant-se de sol matiner, poruc i parpellejant entre celatges, sense gosar deixondir l'ensopiment que la nit deixa rastrejant per la rogalia.

Aquest paisatge té un primer terme de roures superbs, amb branques amples i majestuosos. Són uns arbres que han crescut arrapats entre pedres de formació terciària—pudingues, com dirien els tècnics—; inventem estimbals abrigats d'arbustos i heures, falgues i xuclaments, ortigues i arços i qui sap el reguitzell de plantes i plantetes per les quals trobaríem, sense esforç, llurs noms i característiques.

Al capdavant: el castell i la torre d'homenatge, l'església i el campanar. Darrera l'absis, el cementiri. Xipres altíssims, coronats per un vol d'orenetes, semblen aturar-hi la vida i la mort. És un instant de bellesa singular, difícil d'entrellucar-ne el secret, perquè malgrat la remembrança no hi ha tristesa ni dolor.

Més enllà, a daltabaix del pujol, la vall. Masos, veïnats, conreus quadriculats per l'aixada, feixes emboscant-se pels repeus de les carenes i els voravius dels pollancrecs que dibuixen còrrecs, rierols i torrenteres per on s'esmunyen les aigües dels cimals que circunden la contrada. Un paisatge amb noms i cognoms; geologia i botànica i d'una història cavalleresca i gloriosa. No hi manca de res i podríem parlar-ne llargament. Però ja he dit abans que no tinc tema. Ni vull tenir-ne.

Em plau només el paisatge amic i el xisclar de l'ocellada ran de la finestra, ara que el sol s'estira mandrós i espolsa les darreres penombres crepusculars. Cardines, gafarrons, passarells i pardals, pelluquen les engrunes de pa llançades al pendís; el rossinyol, que ens vetlla el son fins a l'alba, encara modula el darrer cant.

És un misteri que no entenc. Ni faig cap mena d'esforç per a entendre'l. Em plau viure d'aquesta ignorància que em proporciona benestar i repòs. Per això m'hi bresso dolçament, pacíficament! La campana, ressona i amanyaga els seus silencis; l'herba transpira una flaire agomboladora; un gos, a la llunyania, borda al seu intrús; l'abrivada del vent sacseja el fullam i a cada pausa s'engresca la xerradissa dels ocells...

Com si em convertís en testimoni de l'origen vital sense angoixa ni inquietud, però dominat per una situació subjectiva que no puc explicar perquè manca ex-

pressió per a comunicar-la. Sotmès a un captiveri que m'allibera i em fa senyor de mi mateix, peregrí del Déu present a cada cosa. Des de l'insecte minúscul—com l'aranya feïnera que ara davalla penjada del seu fil—, a l'arbre centenari i al ritme que controla les esferes pel qual no hi ha mesura capaç de controlar-lo.

Per això és inútil proposar-me un tema o sentir desfici per les idees. L'afany malda per a viure presoner eternament d'aquesta llibertat que m'encomana el paisatge amic, on tots els elements que participen de la seva arquitectura, física i espiritual, són familiars o coneguts.

ALOT

LA CIUTAT I ELS ANIMALS, AHIR I AVUI...

D'aquí uns anys, la vista d'un cavall o d'un bou, serà per la mainada tot un espectacle. Hauran esdevingut uns animals tan fabulosos com ho eren per nosaltres l'elefant o el lleó.

L'estampa bucòlica del parell de vaques estirant la grinyolant carreta o, desjunyides, remugant pacíficament, ja ha desaparegut, i, amb ella, una nota colorista dels nostres dies de mercat.

També la minúscula haca que, estirant un lleuger carret, repartia mercaderia de poc pes i embalum, s'ha vist arraconada.

I els voluminosos cavalls que feien el tragí pesat de les agències de transport, amb lentitud, però amb força, de què se n'han fet?

Recordo encara la tartana, símbol de senyoriu pagès, estirada per l'egua d'anques ampuloses i rítmiques com les d'una dansarina mulata.

Tots aquests animals han estat substituïts per l'omnipresent motor.

El tricicle o la lleugera furgoneta s'han fet els amos del petit transport, mentre els grossos camions reparteixen els pesats farcells i caixes que duen a les fàbriques les primeres matèries, imprescindibles per al seu funcionament.

Molts homes de la meua edat recordaran la "Petadora", un vell camió, amb Déu sap quants anys a les costelles (potser diríem millor xassis), al qual ens enfilàvem quan el conductor badava, mentre els altres nois delataven l'atreviment de l'agosarat amb crits de: —Al darrera! Al darrera!

Per aquells temps, no pas massa llunyans, es podia jugar, amb tota tranquil·litat, un partit de futbol en qualsevol carrer, sense gaire por d'ésser interromputs pel trànsit. Ara ja no és possible.

De tota la fauna domèstica que aleshores poblava els nostres carrers, ben poc rastre en queda. Sols els gats i els gossos, únics animals que l'home va permetent de viure al seu costat.

J. G.